

## Wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie z przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa – klasa VIII

Opracowane na podstawie: J. Słoma, „Żyje i działam bezpiecznie. Książka nauczyciela”, Wyd. Nowa Era.

Wymagania zostały umieszczone w tabeli i przyporządkowane do poszczególnych stopni szkolnych. Uczeń starający się o konkretną ocenę powinien spełnić wymagania przypisane do niej, a także wymagania na oceny niższe. Przykładowo, aby otrzymać ocenę dobrą z edukacji dla bezpieczeństwa należy spełnić wymagania na oceny: dobry, dostateczny i dopuszczający. Końcoworoczną ocenę celującą może otrzymać uczeń, który otrzyma przynajmniej dwie oceny celujące ze sprawdzianów, a z pozostałych form sprawdzenia wiedzy i umiejętności oceny bardzo dobre.

Dopuszcza się ocenianie według kryteriów niezawartych w poniższych tabelach. W tych sytuacjach uczniowie zostaną poinformowani na lekcji o szczegółowych wymaganiach na stopnie.

| Lp. | Nazwa działu                  | Ocena dopuszczająca                                                                                                                                               | Ocena dostateczna                                                                               | Ocena dobra                                                                                                                       | Ocena bardzo dobra                                                                                                                                                                | Ocena celująca                                                                                                                                               |
|-----|-------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.  | <b>Bezpieczeństwo państwa</b> | Uczeń potrafi:<br>- wymienić podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli.<br>- wymienić organizacje międzynarodowe, do których należy Polska. | Uczeń potrafi:<br>– wymienić rodzaje bezpieczeństwa<br>– opisać geopolityczne położenie Polski. | Uczeń potrafi:<br>– Zdefiniować bezpieczeństwo<br>– przedstawić historyczną ewolucję bezpieczeństwa Polski w ujęciu historycznym. | Uczeń potrafi:<br>- zdefiniować bezpieczeństwo państwa i wymienić jego dziedziny<br>– opisać rolę wybranych organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski oraz | Uczeń potrafi:<br>– zdefiniować pojęcia ochrony i obrony narodowej oraz wskazać różnice pomiędzy nimi.<br>– przedstawić międzynarodową inicjatywę Trójmorza. |

|    |                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----|-------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | scharakteryzować te organizacje.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 2. | <b>Postępowanie w sytuacjach zagrożeń</b> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>–wymienić numery alarmowe w Polsce i przypisać je odpowiednim służbom.</li> <li>–wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń.</li> <li>–wymienić środki alarmowe podstawowe i zastępcze.</li> <li>–rozpoznać znaki ewakuacyjne i informacyjne.</li> <li>–omówić szkolną instrukcję ewakuacji.</li> <li>–przedstawić główne przyczyny pożarów.</li> <li>–wymienić główne przyczyny powodzi (wie, których powodzi jest w Polsce najwięcej).</li> <li>–omówić główne przyczyny</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>–wymienić i dokonać podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia.</li> <li>–rozróżnić sygnały alarmowe.</li> <li>–opisać sposób ogłaszania</li> <li>–i odwołania alarmów.</li> <li>–wyjaśnić termin „ewakuacja”.</li> <li>–rozróżnić rodzaje i stopnie ewakuacji.</li> <li>–opisać zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru</li> <li>–rozpoznać znaki ochrony przeciwpożarowej</li> <li>–wyjaśnić, jak należy się zachowywać w czasie powodzi.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-wymienić podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce.</li> <li>–opisać sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego.</li> <li>–omówić zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych.</li> <li>–omówić przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole.</li> <li>–opisać sposób obsługi gaśnic</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- przewidzieć jakie (prawdopodobne) zagrożenia mogą dotknąć miejscowość, w której mieszka.</li> <li>- scharakteryzować zjawisko paniki i wymienić sposoby jej przeciwdziałania.</li> <li>–opisać sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji.</li> <li>–wyjaśnić, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonącą na człowieku.</li> <li>–zaplanować niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej.</li> <li>–opisać zasady</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpoznać symbole służb państwowych i organizacji społecznych wchodzących w skład systemu ratownictwa.</li> <li>- wyjaśnia na czym polega survival i preppersing, jakie są różnice pomiędzy tymi aktywnościami.</li> <li>- przedstawić informacje na temat stworzonego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych systemu Odyseusz.</li> <li>- opisać znaczenie poszczególnych inwestycji w ochronie przeciwpowodziowej (wały przeciwpowodziowe, zbiorniki retencyjne, zalesianie, rowy i kanały melioracyjne).</li> </ul> |

|    |                                  |                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                  | <p>wypadków komunikacyjnych.</p> <p>–wymienić pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka.</p> <p>–opisać zasady zachowania się na wypadek znalezienia się w sytuacji zakładowiczej.</p> | <p>–omawia podstawowe zasady postępowania w miejscu wypadku komunikacyjnego.</p> <p>–opisać praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur.</p> <p>–opisać zasady zachowania się na wypadek ataku bombowego.</p> | <p>i hydrantu wewnętrznego.</p> <p>–przedstawić zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych.</p> <p>–wyjaśnić czym są tablice ADR oraz opisać zasady kodowania informacji na nich.</p> <p>–omówić sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz.</p> <p>–opisać zasady zachowania się na wypadek strzelaniny.</p> | <p>zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych.</p> <p>- omówić główne przyczyny terroryzmu.</p> <p>–opisać zasady zachowania się na wypadek ataku gazowego oraz otrzymania podejrzanego przesyłki.</p> | <p>- rozpoznać wybrane znaki ostrzegawcze (zamieszczone w podręczniku).</p> <p>- przedstawić przebieg oraz skutki zamachu terrorystycznego przeprowadzonego 11 września 2001 roku w USA.</p> <p>- zdefiniować, czym jest terroryzm oraz omówić jego główne przyczyny.</p> |
| 3. | <b>Podstawy pierwszej pomocy</b> | <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- wyjaśnić termin „pierwsza pomoc”.</p> <p>–opisać przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu</p>                                            | <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- określić prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanemu.</p> <p>–wymienić czynności, które na miejscu zdarzenia</p>                                                                                                                                | <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- wyjaśnić znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy.</p> <p>–poprawnie konstruować komunikat</p>                                                                                                                                                                                                                     | <p>Uczeń potrafi:</p> <p>–wyjaśnić rolę układów: krążenia i oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych, podpisać na</p>                                                                            | <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- omówić algorytm ratowniczy RKO u dzieci.</p> <p>- wyjaśnić, czym jest wywiad SAMPLE.</p> <p>– opisać różnice pomiędzy</p>                                                                                                                      |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>zdrowia lub zagrożenia życia.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>–podać numery alarmowe.</li> <li>–ocenić bezpieczeństwo miejsca wypadku.</li> <li>–udrożnić drogi oddechowe (rękoczynem czoło–żuchwa).</li> <li>–sprawdzić, czy poszkodowany oddycha.</li> <li>–ocenić stan poszkodowanego wg schematu ABC .</li> <li>–wyliczyć przedmioty wchodzące w skład apteczki pierwszej pomocy.</li> <li>–wymienić główne przyczyny omdleń.</li> <li>–scharakteryzować objawy zwiastujące omdlenie.</li> <li>–podać przykłady zapobiegania urazom w domu, w pracy, podczas</li> </ul> | <p>należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>–wskazać sposoby zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym</li> <li>–ułożyć poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego, w pozycji bezpiecznej.</li> <li>–wyjaśnić pojęcia: krwotok, opatrunek uciskowy, opatrunek osłaniający.</li> <li>–wyjaśnić w jaki sposób należy zatamować krwotok za pomocą ucisku</li> </ul> | <p>wzywający pomoc fachową.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>–demonstrować bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych.</li> <li>–wyjaśnić pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia”.</li> <li>–opisać ogniwa łańcucha przeżycia.</li> <li>–podać przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy.</li> <li>– wyjaśnić w jaki sposób należy zatamować krwotok z nosa.</li> <li>–udzielić pierwszej pomocy w przypadku omdlenia.</li> <li>–omawia zasady postępowania w przypadku podejrzenia urazów kręgosłupa</li> </ul> | <p>schematach elementy budowy układów: oddechowego, krążenia i nerwowego.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- opisać wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych</li> <li>–wykonać pełen cykl RKO na manekinie (samodzielnie i w parze).</li> <li>–przedstawić zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej.</li> <li>–wyjaśnić w jaki sposób należy pomóc osobie z ranami pleców i klatki piersiowej, brzucha, przy krwotoku z żołądka i dróg oddechowych.</li> <li>–zastosować zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów.</li> <li>–omówić zasady</li> </ul> | <p>zwichnięciem a skręceniem.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>–omówić zasady postępowania ratowniczego w przypadkach wychłodzenia organizmu i odmrożeń.</li> <li>–omówić zasady postępowania ratowniczego w przypadkach udaru cieplnego i słonecznego.</li> <li>–omówić objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: zawału serca, udaru mózgu, napadu padaczkowego, ciała obcego w oku, zatrucia, tonięcia, porażenia prądem, ukąszenia , użądlenia.</li> </ul> |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                             |
|----|---------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                       | rekreacji i w sporcie.<br>–założyć chustę trójkątną.                                                                                                                                                                                                                                               | miejscowego oraz opatrunku trójwarstwowego.<br>–opisać najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa.<br>–omówić objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach zadławienia.                                                                 | –omówić zasady postępowania ratowniczego w przypadkach oparzeń termicznych.                                                                                                                                                                                      | postępowania ratowniczego w przypadkach oparzeń środkami chemicznymi.<br>–omówić objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach zadławienia niemowlęcia.                                                                                                   |                                                                                                                             |
| 4. | <b>Kształtowanie postaw obronnych</b> | Uczeń potrafi:<br>- orientować się w terenie bez mapy (na podstawie charakterystycznych cech i przedmiotów terenowych).<br>- wyjaśnić znaczenie pojęcia cyberbezpieczeństwa.<br>- wymienić główne zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa.<br>- przedstawić zasadę BLOS (broń/ lufa/ otoczenie/ spust). | Uczeń potrafi:<br>- dokonywać prostych pomiarów bezprzrządowych w terenie.<br>- wyznaczać kierunki stron świata:<br>• wg ciał niebieskich<br>• wskazań igły magnetycznej (busola/ kompas)<br>• urządzeń GPS<br>• na podstawie mapy i obiektów w terenie | Uczeń potrafi:<br>–zaplanować i obliczyć drogę marszu (czas, odległość).<br>–opisać miejsce cyberbezpieczeństw a w systemie bezpieczeństwa państwa<br>–identyfikować podstawowe części składowe broni:<br>• krótkiej – pistolet/ rewolwer<br>• długiej - karabin | Uczeń potrafi:<br>- opisać zadania Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni<br>- opisać przykłady ataków na cyberbezpieczeństwo.<br>- opisać ułożenie ciała w podstawowych postawach strzeleckich (zależnie od dyscypliny i konkurencji).<br>- opisać zasady zgrywania podstawowych | Uczeń potrafi:<br>– zaproponować efektywne sposoby zapobiegania atakom na cyberbezpieczeństw o i minimalizacji ich skutków. |

|  |  |                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                          |                                                                          |  |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|--|
|  |  | <p>- prawidłowo składać się do strzału, regulować oddech i ściągać język spustowy.</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• położenia Słońca i Gwiazdy Polarnej.</li> <li>- wyliczyć zasady bezpiecznego posługiwania się bronią strzelecką (odpięcie magazynka, brak kontaktu ze spustem, przeładowanie, lufa skierowana w bezpieczne miejsce, strzał kontrolny, wskaźnik bezpieczeństwa, pudełko/futerał transportowy lub kabura).</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• śrutowej – strzelba.</li> </ul> | <p>rodzajów przyrządów celowniczych (otwarte, zamknięte, optyczne) .</p> |  |
|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|--|